

เอกสารอ้างอิง

กฤตย์ สมสาร. 2549. ฟอสฟอรัสในดิน. สารระนำรู้. บทความลำดับที่ 334. วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่.
กรมพัฒนาที่ดิน. 2534. รายงานผลการวิจัยการปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์. 219 หน้า.

กรมวิชาการเกษตร. 2541. คู่มือการวิเคราะห์ปุ๋ย. กลุ่มงานวิเคราะห์ปุ๋ย กองเกษตรเคมี กรมวิชาการ
เกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพฯ. 53 หน้า.

กรมวิชาการเกษตร. 2545. เกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับ ส้มเขียวหวาน. กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2547. สถานการณ์พืชเศรษฐกิจปี 2545. [ระบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.doae.go.th. (15 พฤษภาคม 2554)

คณาจารย์ภาควิชาปฐพีวิทยา. 2526. ปฐพีวิทยาเบื้องต้น. คณะเกษตร มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
547 หน้า.

ชัยฤกษ์ สุวรรณรัตน์, แจ่มจันทร์ วิจารธรรม และ อำนาจ สุวรรณฤทธิ. 2536. การเปรียบเทียบ
ผลตอบสนองต่อการใส่ธาตุฟอสฟอรัส ธาตุโปแตสเซียมและธาตุกำมะถันของถั่วลิสงพันธุ์
ไทนาน 9 และถั่วลิสงสายพันธุ์ KUP 24D-421 ที่ปลูกในชุดดินลำปาง. หน้า 1-20.
การศึกษาเกี่ยวกับดินและปุ๋ย เพื่อการผลิตถั่วลิสง. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันวิจัย
และพัฒนา.

ธงชัย มาลา. 2535. ผลกระทบของเชื้อ *Aspergillus* และหินฟอสเฟตที่มีผลต่อผลผลิตและการดูดกิน
ฟอสฟอรัสของถั่วเหลือง. หน้า 577-586. ใน รายงานผลการวิจัยสาขาพืช. ในการประชุม
ทางวิชาการ ครั้งที่ 30 สาขาพืช 29 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2535
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการพลังงาน กรุงเทพฯ.

นวรรตน์ เหล่าขวลิตกุล, ประเสริฐ อมรจิต และ พงศ์เทพ อันตะริกานนท์. 2531. การละลายของหิน
ฟอสเฟตโดยกิจกรรมของจุลินทรีย์. หน้า 423-431. ใน รายงานผลการวิจัยสาขาพืช. ในการ
ประชุมทางวิชาการครั้งที่ 26 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3-5 กุมภาพันธ์ 2531 กรุงเทพฯ.

นันทกร บุญเกิด. 2536. จุลินทรีย์สร้างปุ๋ยในดิน. กสิกร 66 (5): 472 - 476.

นิสารัตน์ ทวีนุต. 2546. ประสิทธิภาพของเชื้อจุลินทรีย์ดินต่อการย่อยสลายฟอสเฟตและการตรึงไนโตรเจนในปุ๋ยหมัก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาปฐพีศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 86 หน้า.

ปัทมา วิตยกร. 2533. ดิน : แหล่งธาตุอาหารของพืช. ภาควิชาปฐพีศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 215 หน้า.

ปิยะมาศ โสมภีร์. 2546. ประสิทธิภาพของเชื้อจุลินทรีย์บางชนิดต่อการย่อยสลายแร่เฟลด์สปาร์เพื่อให้โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของอ้อย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาปฐพีศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 116 หน้า.

พงศ์เทพ อันตะริกานนท์. 2531. การละลายของหินฟอสเฟตโดยกิจกรรมของจุลินทรีย์. หน้า 423-431. ใน รายงานผลการวิจัย สาขาพืช. การประชุมทางวิชาการครั้งที่ 26. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3-5 กุมภาพันธ์ 2531.

พรพิไล เลิศวิชา, สุพชัย เมธิน และ นนธชัย นามเทพ. 2548. รายงานการศึกษากรณีสวนส้มฝางแม่อาว ไซยปรการ : ปัญหาและกระบวนการแก้ไขความขัดแย้ง. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

พุ่มพวง เกิดศิริ. 2542. การศึกษาเปรียบเทียบปริมาณไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียมในมูลนกกระจอกเทศระหว่างนกในวัยก่อนเจริญพันธุ์กับวัยเจริญพันธุ์. ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ไพบุลย์ วิวัฒน์วงศ์วนา. 2546. เคมีดิน. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 190 หน้า.

ภาวนา ลิกขนานนท์, วิทยา ธนานุสนธิ์, ประพิศ แสงทอง และ สุปรานี มั่นหมาย. 2553. จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพละลายหินฟอสเฟต. กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา สำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร. กรมวิชาการเกษตร.

ภาวิณี สุทธิวิริยะ, สัตยญา วัชรโรทัย และ อรรันทิพย์ ธรรมชัยพินิต (2551). การสร้างสารส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชจากเอนโดไฟติกแอกติโนไมซีสต์. 34th Congress on Science and Technology of Thailand.

ยุพา จอมแก้ว. 2552. การจำแนกลักษณะทางฟีโนไทป์และจีโนไทป์ของเชื้อแอกติโนไมซีสต์เอนโดไฟท์ที่แยกได้จากส้มและศัภยภาพในการส่งเสริมการเจริญเติบโตของส้ม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาปฐพีศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 101 หน้า.

วิสุทธิ พิสุทธอนันท์. 2554. จุลินทรีย์ที่ช่วยในการปลดปล่อยธาตุโพแทสเซียม. ภาควิชาธรณีวิทยา ศาสตราจารย์, คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วุฒิชัย จันทรมบัติ, นवलจันทร์ ภาสดา และ มนต์ระวี พิราวัชร. 2550. การคัดเลือกจุลินทรีย์ละลายฟอสเฟตเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร. หน้า 1-51. ใน รายงานผลการวิจัยส่วนสำรวจและจำแนกดิน. สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สมจิตร อยู่เป็นสุข. 2552. เพิ่มประสิทธิภาพของการดูดธาตุอาหารในต้นกล้าส้มเขียวหวาน มะนาว ส้มโอ และส้มเกลี้ยง ด้วยเชื้อราอาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซ่า. ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2516. โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 18. โครงการสารานุกรมไทยฯ. อ้างอิง: <http://www.school.net.th>. (16 มกราคม 2554)

สุธรรม เข้มนิยม. 2521. ฟอสเฟต. ใน รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องอุตสาหกรรมปุ๋ยกับการเกษตร. กรุงเทพฯ. 260 หน้า.

สุภาพร จันรุ่งเรือง, เบญจมาศ รสโสภา และ วรรณิการ์ สัจจาพันธ์. 2553. ผลของแบคทีเรียละลายฟอสเฟต *Burkholderia* sp. สายพันธุ์ Rs01 ต่อการเจริญเติบโตของข้าวโพดหวานพันธุ์อินทรี 2. วิทยาสารกำแพงแสน 8 (1): 1-14.

แสวง รวยสูงเนิน. 2525. เอกสารประกอบการสอน (ฉบับแก้ไข) วิชาจุลชีววิทยาของดิน. ภาควิชาปฐพีศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่. 2545. สถานการณ์ทั่วไปของส้มในประเทศไทย. การส่งเสริมผลิตพืช. ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่.

ศรีสม สุวรรณวงศ์. 2544. การวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ. 141 หน้า.

ศิณีนาด กานดารัมภ์. 2548. ปริมาณและกิจกรรมของซิติเกตแบคทีเรียสายพันธุ์พื้นเมืองในดินและการตอบสนองของสตรอบเบอร์ต่อการใส่หัวเชื้อซิติเกตแบคทีเรียที่มีการผลิตเป็นการค้า ณ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาปฐพีศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 95 หน้า.

ศิวพร แสงภัทรเนตร. 2550. ศักยภาพการผลิตสปอร์อาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซาในระบบไฮโดรโปนิค. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาปฐพีศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 74 หน้า.

อรวรรณ นัตรสีรุ่ง. 2551. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน. ภาควิชาปฐพีศาสตร์และอนุรักษ์ศาสตร์. คณะเกษตรศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 253 หน้า.

Alexander, M. 1977. Introduction to Soil Microbiology (2nd Ed.) John Wiley & Sons. New York. 423-437 p.

Antai, S.P. and D.L. Crawford. 1981. Degradation of softwood, hardwood, and grass lgnocelluloses by two *Streptomyces* strain. *Appl. Environ. Microbiol.* 42: 378-380.

Asea , P.E.A, R.M.N. Kucey and J.W.B. Stewart. 1988. Inorganic phosphate solubilization by two *Penicillium species* in solution culture and soil. *Soil Biol. Biochem.* 20: 459-464.

Bailey, B.A., H. Bae, M.D. Strem, D.P. Roberts, S.E. Thomas, J. Crozier, G.J. Samuels, L.-Y. Choi and K.A. Holmes. 2006. Fungal and plant gene expression during the colonization of cacao seedlings by endophytic isolates of four *Trichoderma* species. *Planta* 224: 1449-1464.

Baldani, V.L.D., J.L. Baldani and J. Dobereiner. 2000. Inoculation of rice plants with the endophytic diazotrophs *Herbaspirillum seropedicae* and *Burkholderia* spp. *Biology and Fertility of Soils* 30: 485-489.

Banik, S. and B.K. Dey. 1981. Phosphate solubilizing microorganism of lateritic soil. *Zentrolblatt fiir Bakeriologie, Parasitenkunde Infektionskrankheiten and Hygiene* 136 (6): 478-486.

Barea, J.M. ,R. Azon and D.S. Hayman. 1975. Possible synergistic interaction between Endogone and phosphate solubilizing bacteria in low phosphate soil in Endomycorrhiza. Proc. Symp. Univ. Leed, July 1974.

Bashan, Y. and G. Holguin 1997. Azospirillum-plan relationship: environmental and physiological advances (1990-1996). *Can. J. Microbiol* 43: 103-121.

Benhamou, N., J. W. Kloepper and S. Tszun. 1998. Induction of resistance against *Fusarium* with of tomato by combination of chitosan with an endophytic bacterial strain: ultrastructure and cytochemistry of the host response. *Planta* 204: 153-168.

Berthelin, J. 1983. Microbial weathering processes. pp 233-262. In Krumbein W. E. (ed). *Microbial Geochemistry*. Blackwell Oxford.

Bremner, J.M. 1965. Total nitrogen. pp. 1149-1178. In Black C. A. (ed.) *Method of Soil Analysis* part 2. American Society of Agronomy, Madison, Wis.

Cerezine, P.C., E. Nahas and D.A. Ban Zatto. 1988. Soluble phosphate accumulation by *Aspergillus niger* from fluoapatite. *Appl. Microbial. Biotechnol.* 29: 501-505.

Chun – qiao Xiao, Ru-an Chi, Xiao-hui Huang, Wen-xue Zhang, Guan-zhou Qiu and Dian-zuo Wang. 2008. Optimization for rock phosphate solubilization by phosphate solubilizing fungi isolated fro phosphate mines. *Ecological Engineering* 33: 187 – 193.

Ciupta, M. 1987. Essential oils : a new source of bee repellents. *Chem. Ind. (London)* 5 : 161-163.

Cunningham and Kulack. 1992. Production of citric and oxalic acids and solubilization of calcium phosphate by *Penicillium bilaji*. *Appl. Environ. Microbiol.* 52: 1451-1458.

Drautz, H. and H. Zahner. 1986. New microbial metabolites. pp. 227-234. In G. Szabo, S. Biro, and M. Goodfellow. (eds.). *Biological and Biomedical Aspects of Actinomycetes*. Akademiai Kiado, Budapest.

Fernandez C., R. Novo, V. Microbiana and E. Suelo. 1988. II. La Habana: Editorial Pueblo Education. *Fibroblasts. Life Sci.* 52: 1909–1915.

Fox, T.R. and N. B. Comerford. 1990. Low-Molecular-Weight oranic acid in selected forest soil of the Southeastern USA. *Soil Sci. Soc. Am. J.* 54: 1139-1144.

Friedrich J., H. Gradišar, D. Mandin and J. P. Chaumont. 1991. Screening fungi for synthesis of keratinolytic enzymes. *Applied Microbiology* 28(2): 127-130.

Gerkel, 1992. Phosphate, aluminium and iron in the soil solution of three different soil in relation to varying concentration of citric acid. *Pflanzenernahr Bodenk* 155: 339-343.

Hebei Academy of Sciences. 1996. International training course on biological fertilizer. The International Science and Technology Coperation Department of SSTCC. The Institute of Microbiology.

Ibrahim, A.N. and I.M. Abdel-Aziz. 1977. Sulubilization of rock phosphat by *Streptomyces*. *Abstract in Fert. Abstr.* 11(9): 225-228.

Igarashi, Y., T. Iida, R. Yoshida and T. Furumai. 2002. Pteridic acids A and B, novel plant growth promote with auxin-like activity from *Streptomyces hygrosopicus* TP-A0451. *J. Antibiot.* 55: 764-767.

- Illmer, P. and F. Schinner. 1992. Solubilization of inorganic phosphates by microorganisms isolated from forest soils. *Soil Biochem.* 24 : 389-395.
- Kalra, Y.P. 1998. Handbook of Reference Methods for Plant Analysis. London: CRC Press. 300p.
- Kenney, I.R. and Y. Tchan. 1992. Biological nitrogen fixation in non-leguminous field crops: Recent advances. *Plant and Soil* 141: 93-118.
- Khan, J.A. and R.M. Bhatnagar. 1977. Studies on Solubilization of insoluble phosphate microorganism. Part I Solubilization of Indian phosphate rock by *Aspergillus niger* and *Penicillium* sp. *Fert. Tech.* 14 (4): 329-333.
- Koske and Gemma. 1984. A modified procedure for staining root to detect VA mycorrhizal fungi. *Mycol. Res.* 92: 486-505.
- Kucey, R.M.N. 1987. Phosphate solubilizing bacteria and fungi in various cultivated and virgin Alberta soil. *Can. J. Soil Sci.* 63 : 671-678.
- Kurek, E. and J. Jaroszuk-Scisel. 2003. Rye (*Secale cereale*) growth promotion by *Pseudomonas fluorescens* strains and their interactions with *Fusarium culmorum* under various soil conditions. *Biological Control* 26:48-56.
- Liermann, L. J., A. S. Barnes, B. E. Kalinowski, X. Y. Zhou and L. Susan, 2000. Microenvironments of pH in biofilms grown on dissolving silicate surfaces. *Chem. Geol.* 171: 1-16.
- Matsukuma, S., T. Okuda and J. Watanabe. 1994. Isolation of actinomycete from pine litter layers. *Actinomycetologica* 8: 57-65.
- Matsumoto, A., Y. Takahashi, M. Mochizuki, A. Seno, Y. Iwata and S. Omura. 1998. Characterization of actinomycetes from fallen leaves. *Actinomycetologica* 12 : 46-48.
- Mattey, 1992. The production of organic acids. *Rev. Biotechnol.* 12:87-132.
- Mellado Caballero, J. Estrada-de los Santos, P., Mavingui, P., Cournoyer, B., Fontaine, F., and J. Balandreau. 2002. AN-2-fixing Endophytic *Burkholderia* sp. AN-2 -fixing endophytic *Burkholderia* sp. Associated with maize plants cultivated in Mexico. *Canadian Journal of Microbiology* 48: 285-294.
- Millner P.D. and D.G. Kitt. 1992. Development of a nutrient film technique culture system for arbuscular mycorrhizal plants. *Hort. Science* 40(2) : 378-380.

- Morphy, J, and J.P. Riley. 1962. A modified single solution method for the determination of phosphate in natural waters. *Anal. Chim. Acta.* pp. 31-36.
- Mosse B. and J. P. Thompson. 1979. Production of mycorrhizal fungi [Online]. Available: <http://freepatentsonline.com/4294037.html>. (21 June 2010)
- Okazaki, T., K. Takahashi, M. Kizuka and R. Enokita. 1995. Studies on actinomycetes isolated from plant leave. *Annu. Rep. Sankyo Res. Lab.* 47: 97-106.
- Petrini C. M., A. A. Miyakawa, F. R. M. Laurindo and J. E. Krieger. 1992. Nitric oxide regulates angiotensin-I converting enzyme under static condition but not under shear stress. *Braz. J. Med. Biol. Res.* 36: 1175–1178.
- Pikovskaya R. I. 1948. Mobilization of phosphorus in soil connection with the vital activity of some microbial species. *Microbiologiya* 17 :362–370.
- Ponmurugan P. and C. Gopi. 2006. In vitro production of growth regulators and phosphatase activity by phosphate solubilizing bacteria . *African Journal of Biotechnology* 5(4):348-350.
- Porter, J.N. 1971. Prevalence and distribution of antibiotic-producing actinomycetes. *Advances in Applied Microbiology* 14: 73-92.
- Pratibha VYAS, RAHI Praveen, CHAUHAN Anjali and GULATI Arvind. 2007. Phosphate solubilization potential and stress tolerance of *Eupenicillium parvum* from tea soil. *Mycological Res Earch.* 3: 931 – 938.
- Ramamoorthy, V., R. Viswanathan, T. Raguchander and R. Samiyappan. 2001. Induction of systemic resistance by plant growth promoting rhizobacteria in crop plant against pests and diseases. *Crop Prot.* 20: 1-11.
- Ramos B., Jose A. Lucas García, Agustín Probanza, M. Luisa Barrientos and F. Javier Gutierrez Mañero. 2003. Alterations in the rhizobacterial community associated with European alder growth when inoculated with PGPR strain *Bacillus licheniformis*. *Environmental and Experimental Botany* 49: 161–68.
- Rogers, J.R., P.C. Bennett and W.J. Choi. 1998. Feldspars as source of nutrients for microorganisms. *American Mineralogist* 83: 1532-1540.
- Scofield P. E., P. E. H Gregg and J. K. Syer. 1981. Biosuper as a phosphate fertilizer: a greenhouse evaluation. *N. Z. J. Agr.* 9(1): 63-67.

- Sumeru, A. 1992. *Citrus reticulata* Blanco. pp. 135-148. In Verheij, E. W. M. and Coronel, R. E. (Eds): Plant Resources of South-East Asia No 2. Edible Fruits and Nuts. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia.
- Sundara B., V. natarajan and K. Hari. 2002. Influence of phosphorus solubilizing bacteria on the change in soil available phosphorus and sugarcane and sugar yields. *Field Crops Research* 77: 43-49.
- Trivedi P., B. Kumar, A. Pandey and L. M. S. Palni. 2003. Growth promotion of rice by phosphate-solubilizing bioinoculants in Himalayan location plant. *Soil Sci.* 102: 291-299.
- Ullman, W. J., D. L. Kirchman, S. A. Welch and P. V. Evivere. 1996. Laboratory evidence for microbially mediated silicate mineral dissolution in nature. *Chemical Geology* 132: 11-17.
- Valois, D., K. Fayad, T. Barasubiye, M. G. Garon, C. Dery, R. Brzezinski and C. Beaulieu. 1996. Glucanolytic actinomycetes antagonistic to *Phytophthora fragariae* var. *rubi*, the casual agent of raspberry root rot. *Appl. Env. Microbiol.* 62: 1630-1635.
- Vassilev N., M. Vassileva, and R. Azon 1997. Solubilization of rock phosphate by immobilized *Aspergillus niger*. *Bioresource Technology* 59: 1-4.
- Waksman, A. 1967. The actinomycetes: A Summary of current knowlegde. The Ronald Press Company. New York. 250 p.
- Whitelaw M. A., T. J. Harden and K. R. Helyar. 1999. Phosphate solubilization in solution culture by the soil fungus *Penicillium radicum*. *Soil Biol. and Biochem.* 31 : 655-665.
- Weid Irene von der, Gabriela Frois Duarte, Jan Dirk van Elsas and Lucy Seldin. 2000. *Paenibacillus brasiliensis* sp. nov. A novel nitrogen-fixing species Isolated From The Maize Rhizosphere In Brazil. *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology* 52: 2147-2153.
- Yasmin S., M. A. B. Rahman, K. M. Malik and F. Hafeez. 2004. Isolation, characterization and beneficial effects of rice associated plan growth-promoting bacteria from Zanibar soil. *J. Basic Microbiol.* 44: 241-252.

Yuan W. M. and D. L. Crawford. 1995. Characterization of *Streptomyces lydicus* WYEC108 as a potential biocontrol agent against fungal root and seed rots. *Appl. Environ. Microbiol.* 62: 3119-3128.

Zhang S. F., Y. Yang, L. P. Han., D. M. Wang and J. W. Zhang. 1981. Physiological characters of phosphorus dissolving fungus F 028 and its effect on the conversion of ground phosphate rock. *Tarang Tongbao. J. Soil. Sci.* 4: 40-42.